

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора медичних наук, професора
Сусака Ярослава Михайловича, на дисертаційну роботу Черкуна
Олексія Юрійовича на тему: “Диференційована хірургічна тактика при
парапанкреатичних інфекційно-септичних ускладненнях
деструктивного панкреатиту”, поданої на здобуття наукового ступеня
кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – хірургія.**

Актуальність обраної теми.

Одним із важливих питань хірургічного лікування гострого некротичного панкреатиту є оцінка тяжкості стану пацієнтів та прогнозування клінічного перебігу захворювання. Останнім часом констатується прогрес у діагностиці та лікуванні гострого панкреатиту, проте смертність при його тяжкому перебігу досягає позначки до 45%.

Рівень тяжкості стану пацієнта в дебюті захворювання, тривалість органної дисфункції, часто визначають прогноз лікування, проте не дають чіткого уявлення щодо оптимальних термінів хірургічного лікування.

Наразі немає єдиної думки щодо показань до використання мініінвазивних методів лікування та відкритої некрсеквестректомії залежно від тривалості захворювання, розповсюженості, характеру і локалізації патологічних вогнищ при гострому некротичному панкреатиті.

Визначення оптимальних термінів та методів хірургічного втручання в залежності від поширеності та локалізації інфікованого парапанкреатичного осередку стало основою даної роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами.

Робота виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри хірургії №2 Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава) “Диференційована хірургічна тактика при парапанкреатичних інфекційно-септичних ускладненнях деструктивного панкреатиту” (ДР № 0116/U005439).

Ступінь обґрунтованості і достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Об'єм клінічного матеріалу, що використаний у дисертації достатній. Всі методи дослідження, що застосовані в роботі, виконані на стандартному сучасному обладнанні за загальноприйнятими методиками.

Результати дослідження статистично оброблені з використанням стандартних математичних програм та обчислювальної техніки, що дозволило об'єктивізувати аналіз одержаних даних.

Наукова новизна результатів дослідження.

Дисертантом відмічено залежність тривалості органної дисфункції від поширеності локальних парапанкреатичних ускладнень гострого тяжкого панкреатиту.

Доведено, що з розвитком інфекційно-септичних ускладнень при тяжкому перебігу гострого панкреатиту, наявність синдрому $lowT_3$ свідчить про схильність до декомпенсації функцій систем життєзабезпечення організму з розвитком незворотної поліорганної дисфункції, що визначає його як предиктора несприятливого перебігу захворювання.

В ході роботи над дисертацією, автором розроблено «Алгоритм диференційованої хірургічної тактики у пацієнтів з інфекційно-септичними ускладненнями гострого тяжкого панкреатиту» для лікування даної категорії пацієнтів.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в науковому обґрунтуванні визначення рівня гормонів щитоподібної залози (для визначення наявності синдрому низького трийодтироніну) для прогнозування персистуючої органної дисфункції.

Практичне значення отриманих результатів.

Дисертантом розроблено 2 патенти на корисну модель: «Пристрій для бужування порожнини абсцесу» (пат. №127401 від 25.07.2018р) та «Спосіб хірургічного лікування парапанкреатичних локальних ускладнень гострого деструктивного панкреатиту» (пат. № 128237 від 10.09.2018р). Їх застосування дозволило оптимізувати хірургічний етап лікуванні інфекційно-септичних ускладненнях гострого тяжкого панкреатиту, за рахунок зниження

кількості післяопераційних ускладнень а також зниження рівня післяопераційної летальності.

Оцінка змісту і оформлення дисертації.

Основний зміст дисертації викладений на 150 сторінках машинописного тексту і складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріалів і методів дослідження, двох розділів власних досліджень, заключного аналізу результатів, висновків та практичних рекомендацій. В роботі представлено 39 таблиць і 5 рисунків. Використана література включає 141 джерело, з яких 66 закордонних.

У вступі дисертації сформульовані актуальність і мета роботи, поставлені завдання дослідження та обґрунтована необхідність його проведення. Всі підрозділи висвітлені в достатньому об'ємі.

Розділ 1 змістовно відображає актуальність і складність проблеми діагностики та лікування інфекційно-септичних ускладнень гострого тяжкого панкреатиту. Кожен з підрозділів огляду літератури закінчується тезою, яка підтверджує актуальність проведення дослідження відповідно до сформульованих завдань.

У розділі «Матеріали і методи дослідження», дисертант виділяє 2 групи пацієнтів. До групи порівняння увійшло 87 пацієнтів з інфекційно-септичними ускладненнями гострого тяжкого панкреатиту. Основну групу склало 40 пацієнтів, які були поділені на 2 підгрупи (2a, n=17; 2b, n=23). За основними параметрами групи були співставні. Хворі були обстежені згідно 297 Наказу МОЗ України від 02.04.2010 року.

Звертає на себе увагу гарне описання методики імуноферментного аналізу, з допомогою якої автор проводив визначення рівня гормонів щитоподібної залози, а також С-реактивного білка та прокальцитоніну.

В 3 розділі автор наводить результати ретроспективного клініко-статистичного аналізу результатів лікування хворих з інфекційно-септичними ускладненнями гострого тяжкого панкреатиту. Особлива увага приділена перебігу органної дисфункції, тяжкості стану на початку

захворювання, а також поширеності та характеру локальних парапанкреатичних ускладнень. Проведений аналіз бактеріального пейзажу у даної вибірки пацієнтів.

Дисертант виділив основні недоліки, які певній мірі можуть призводити до негативних наслідків лікування пацієнтів з інфекційно-септичними ускладненнями гострого тяжкого панкреатиту, а саме:

- Використання стандартних маркерів тяжкості стану та органної дисфункції не дають чітких показань та не визначають оптимальних термінів до хірургічного лікування;
- Рутинне первинне дронування чи полідронування обмежених рідинних скупчень під УЗ-контролем призводить до раннього інфікування та збільшення питомої ваги госпітальних штамів, а також приріст майже у 3 рази питомої ваги *S. Aureus*, що в свою чергу, призводить до підвищення антибіотикорезистентності навіть до антибіотиків резерву.

У розділі 4, на першому етапі дослідження дисертантом встановлено, що розвиток синдрому $LowT_3$ у пацієнтів з інфекційно-септичними ускладненнями гострого тяжкого панкреатиту є предиктором несприятливого перебігу захворювання з чутливістю – 85,7% і специфічністю – 80,1%.

На підставі отриманих даних на попередньому етапі дослідження, змінено хірургічну тактику лікування пацієнтів з інфекційно-септичними ускладненнями гострого тяжкого панкреатиту. Суть корекції хірургічної тактики полягала у використанні діагностичної декомпресійної пункції парапанкреатичних рідинних скупчень на відміну від раніше використовуваного дронування. це дозволило попередити розвиток внутрішньолікарняних штамів – збудників інфекції майже у всіх пацієнтів. Розроблений дисертантом алгоритм диференційованої хірургічної тактики при парапанкреатичних інфекційно-септичних ускладненнях гострого

тяжкого панкреатиту дозволив знизити частоту повторних операцій, та знизити рівень летальності на 13%.

В розділі «Аналіз та узагальнення результатів» автор відображає підсумок проведених досліджень, проводить порівняння та дає обґрунтування вибору запропонованих способів прогнозування і лікування інфекційно-септичних ускладнень гострого тяжкого панкреатиту.

Висновки аргументовані, сформовані чітко, лаконічно, відповідають поставленим завданням.

Практичні рекомендації обґрунтовані та логічно впливають із матеріалів власних досліджень.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових фахових виданнях.

За матеріалами дисертації опубліковано 11 наукових робіт. 3 них в фахових виданнях рекомендованих МОН України опубліковано 7 статей (в тому числі у виданнях, що цитуються міжнародними наукометричними базами – 3 публікації), а також 1 наукова стаття в закордонному журналі, 1 тези доповідей в матеріалах практичної конференції. Отримано 2 патенти України на корисну модель.

Щодо вад та недоліків, дисертація та автореферат містять певні стилістичні помилки, а також деякі таблиці оформлені невдало, що затрудняє їх сприйняття.

Але, вказані недоліки не мають принципового характеру та не впливають на загальну якість дисертаційної роботи і її загальний зміст.

В ході аналізу роботи, до автора з'явилися наступні запитання:

- 1) Чому на Вашу думку розвиток синдрому LowT3 вважається як предиктор розвитку несприятливого прогнозу, а не навпаки – наслідком септичного стану?
- 2) Як часто Ви виконували пункцию плевральної порожнини у випадку рецидивного одно- чи двобічного гідротораксу?

Рекомендації щодо впровадження результатів дослідження.

Результати наукового дослідження дозволяють підвищити ефективність лікування хворих з інфекційно-септичними ускладненнями гострого тяжкого панкреатиту і рекомендуються для впровадження в клінічну практику та початковий процес у медичних ВУЗах та післядипломній підготовці лікарів-хірургів.

Висновок

Дисертаційна робота Черкуна Олексія Юрійовича на тему «Диференційована хірургічна тактика при парапанкреатичних інфекційно-септичних ускладненнях деструктивного панкреатиту» є закінченим науковим дослідженням, що характеризується науковою новизною та сучасним підходом до реалізації складної задачі хірургії – підвищення ефективності лікування хворих з інфекційно-септичними ускладненнями гострого тяжкого панкреатиту. За актуальністю теми, обсягом досліджень, науковою новизною, практичною спрямованістю дисертаційна робота повністю відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів...», затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 та № 656 від 19.08.15р., які ставляться до кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03 – «хірургія».

Завідувач кафедри хірургії з курсом
невідкладної та судинної хірургії
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця, МОЗ України
доктор медичних наук, професор

Я.М. Сусак
Підпис
Секретар університету
"09" "12" 2020 р.

Я.М. Сусак